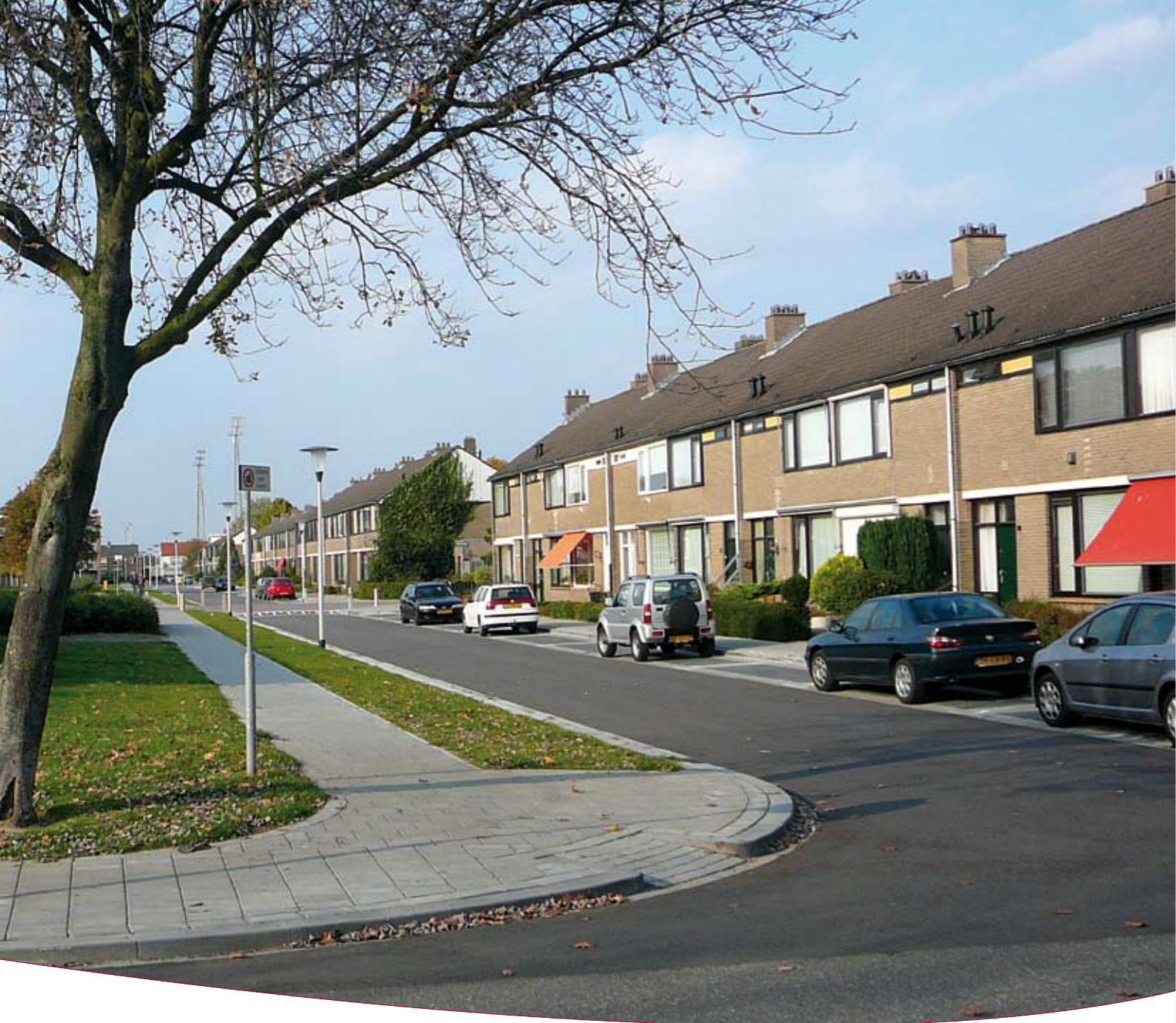

Mijn Wijk

HELMOND OOST

In samenwerking met Stichting Woonpartners | SWH
SWOH | MaDiHP | Vrijwilligerscentrale Helmond
Wijkraad Helmond Oost | Gemeente Helmond

Wijkvisie 2020

Colofon

In opdracht van:

Stichting Woonpartners
 Stichting Welzijn Helmond
 Stichting Welzijn Ouderen Helmond
 Maatschappelijke Dienstverlening Helmond-De Peelzoom
 Vrijwilligerscentrale
 Wijkraad Helmond Oost
 Gemeente Helmond

Auteurs:

Klaas Mulder, Jan Dirk de Boer
 en Hanke Boer

Laagland'advies
 Postbus 198
 3990 DD Houten

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Waarom een wijkvisie	5
1.2	Initiatiefnemers	5
1.3	Aanpak en werkwijze	5
2	Helmond Oost nu	7
2.1	Kaart en gebiedsbeschrijving	7
2.2	Kenmerken buurt	7
2.3	Kenmerken bewoners	7
2.4	Voorzieningenniveau	8
2.5	SWOT-analyse	9
3	Het kompas: drie opgaven voor 2020	13
3.1	Inleiding	13
3.2	De gemoedelijke wijk	13
3.3	De zorgzame wijk	13
3.4	De aantrekkelijke wijk	13
3.5	Het verwezenlijken van deze opgave	14
4	Koers houden in regulier beleid	17
4.1	Plekken	17
4.2	Diensten	20
4.3	Afspraken	21
4.4	Netwerken en loketten	21
5	Programma: zeven sleutelprojecten	23
5.1	Leefbaarheid	23
5.2	Ontmoeten voor ouderen	23
5.3	Welkomstgroep	24
5.4	Buurtbemiddeling	24
5.5	Wijkevenement (Oosterburen)	25
5.6	Kadertraining vrijwilligers	25
5.7	Zorgstructuur rondom het jonge kind	25
6	Organisatie	29
6.1	Organisatie intern	29
6.2	Organisatie extern	29
	Bijlage	
	Bijlage 1: Wie werkten er mee?	31

1 INLEIDING

1.1 Waarom een wijkvisie

Helmond Oost is gebouwd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw. Toen Helmond daarna een groeistad werd, was Helmond Oost al lang niet meer één van de nieuwste wijken. Door de jaren heen is de bevolking van Helmond Oost veranderd en zijn ook de woningen vernieuwd.¹⁾ Helmond Oost is een gemoedelijke en zorgzame wijk die met enige investering en aandacht aantrekkelijk kan blijven voor de volgende generatie bewoners. Voor de initiatiefnemers is die aandacht nú geven, dé manier om verval, achteruitgang en als gevolg daarvan enorme maatschappelijke investeringen in de toekomst vóór te zijn. Deze wijkvisie vertrekt vanuit de sociale analyse van de lokale gemeenschap, de locatie en de positie van beide in de omgeving. Vanuit die sociale wijkvisie formuleren we wat nodig is voor de huidige en toekomstige bewoners van Helmond Oost en wat daaraan op wijkniveau te doen is. Dat is de kern van deze wijkvisie.

1.2 Initiatiefnemers

Stichting Woonpartners, Stichting Welzijn Helmond, Stichting Welzijn Ouderen Helmond, MaDiHP, Vrijwilligerscentrale Helmond, de Wijkraad Helmond Oost en de gemeente werken samen aan deze wijkvisie voor Helmond Oost. Laagland'advies heeft in hun opdracht het project vormgegeven en aangestuurd. De partijen die samenwerken aan de wijkvisie vormen samen de stuurgroep Helmond Oost. Daarnaast is een projectgroep samengesteld waarin ook alle betrokken partijen deelnemen.

1.3 Aanpak en werkwijze

De stuurgroep heeft in oktober 2007 de startnotitie vastgesteld. Vervolgens is onder leiding van Laagland'advies een analyse van de wijk gemaakt in een intensieve samenspraak met bewoners en professionals in de wijk. De resultaten van de analysefase zijn gebundeld

in het analyserapport 'Helmond Oost in Beeld' (april 2008). Hoofdstuk 2 van deze wijkvisie geeft de belangrijkste conclusies uit de analyse weer. Uit de analyse zijn verder drie opgaven afgeleid (hoofdstuk 3). Deze opgaven vormen het kompas voor de organisaties die in de wijk actief zijn. Ze kunnen hun reguliere activiteiten eraan toetsen, ook als dit activiteiten zijn die ze zelfstandig uitvoeren. We streven ernaar om jaarlijks één opgave te evalueren. Dit zal dan gebeuren in de vorm van een wijkconferentie. Vragen als: wat hebben we gedaan? wat heeft het opgeleverd? en hoe kan het beter? komen dan aan de orde. Daarmee ontstaat ook een toetsingskader waarmee subsidiegevers kunnen bijdragen aan samenhang in de geleverde inzet en aansluiting bij de vraag van bewoners.

De wijkvisie is echter meer dan een algemeen toetsingskader. Wij hebben ook zeven sleutelprojecten benoemd waarin de organisaties samen met bewoners aan aansprekende resultaten kunnen werken (hoofdstuk 5). De keuze van deze sleutelprojecten is tot stand gekomen in gesprek met bewoners (toetsavond) en professionals. Professionals zijn betrokken bij de vorming van deze projecten door zitting in de stuurgroep, projectgroep en aanwezigheid bij workshops. In die fase zijn vanuit de stuurgroep intensieve contacten gelegd met andere partijen zoals de basisscholen in de wijk en de zorgpartijen Savant en De Zorgboog. Deze partijen hebben deelgenomen aan de workshops en werkgroepen.

Het proces is erop gericht om de uitvoering van de sleutelprojecten tot verantwoordelijkheid te maken van de deelnemende organisaties. Om de uitvoering en coördinatie van deze projecten te borgen, zijn een lichte organisatiestructuur en goede afspraken over communicatie nodig (hoofdstuk 6).

¹⁾ Helmond Oost bestaat uit drie buurten die elk hun eigen mogelijkheden en problematiek kennen. Dat zijn de Bloemenbuurt, het Straakven en de Beisterveldse Broek.

2 Helmond Oost nu

2.1 Kaart en gebiedsbeschrijving

Als begrenzing voor het plangebied zijn de wijkgrenzen aangehouden van de wijk Helmond Oost. Het betreft het gebied dat wordt begrensd door de Bakelsedijk, de Zuid Willemsvaart, de Deurneseweg en de Burgemeester van Houtlaan. Dit betekent natuurlijk niet dat bij het maken van de wijkvisie niet over de randen van de wijk is gekeken. De ontwikkeling van het plangebied is geplaatst in het bredere kader van het Helmond van de toekomst.

2.2 Kenmerken buurt

Helmond Oost bestaat uit drie buurten. Dat zijn de Bloemenbuurt, het Straakven en de Beisterveldse Broek. In de Bloemenbuurt staat het oudste deel van de wijk. Met relatief veel eigen woningen en verschillende bouwwijzen. Beisterveldse Broek is nog wat dichter bebouwd, met meer goedkopere en etagewoningen, en sociaal gezien vinden we er iets meer alleenstaanden en lagere inkomens. In Straakven staan veel rijwoningen van hetzelfde type. Dit zijn niet meer dan accentenverschillen. Er staan in totaal 3.695 woningen in de wijk. Bijna driekwart van de woningen in de wijk zijn huurwoningen. De woningen die in de jaren '50 en '60 zijn gebouwd, vormen driekwart van de totale voorraad. Ruim 40% van de woningen zijn appartementen. Vergeleken met andere wijken in Helmond is de wijk dichtbevolkt. De meeste

woningen in de wijk hebben een huur die betaalbaar is voor huishoudens met een laag inkomen. Helmond Oost is een belangrijke wijk voor de huisvesting van de doelgroep van het woonbeleid. Een groot deel van de woningen is ouder dan 25 jaar (ruim 80%) en daarvan dateert het grootste deel uit de jaren '50 en '60. De woningen zijn verouderd in termen van wooncomfort en woon-technische eisen. Een deel van die oudere voorraad is of wordt gerenoveerd.

De herstructurering in de Binnenstad van Helmond heeft gevolgen gehad voor de wijk Helmond Oost. De huishoudens die geherhuisvest moesten worden vanuit de Binnenstad zijn namelijk vooral verhuisd naar de buurten in Helmond Oost.

2.3 Kenmerken bewoners

Leeftijdsopbouw bevolking

In 2007 woonden 7.563 inwoners in de wijk Helmond Oost (CBS). Het aandeel kinderen onder de 15 jaar bedraagt 15%. 19% van de inwoners is 65 jaar of ouder. Dit is ruim 7 procentpunt hoger dan het stedelijk gemiddelde.

Aandeel alloctonen

26% van de bevolking van Helmond Oost is van buitenlandse afkomst (CBS 2007). Dit komt overeen met 1.943 personen. De grootste groepen zijn Marokkanen (459 personen), daarna Turken (419 personen) en mensen uit Indonesië/Nederlands-Indië (250 personen). Het Straakven is van oudsher een Molukse buurt. Het percentage alloctonen in Helmond Oost is niet het hoogste in de stad. In de wijken Helmond West en de Binnenstad ligt het percentage boven de 30% (respectievelijk 34,8% en 30,5%).

Meer alleenstaanden en minder gezinnen

In vergelijking met de hele stad Helmond, wonen in Helmond Oost relatief veel alleenstaanden (38% tegen 28% voor de hele stad). Verder is het opvallend dat in de wijk relatief weinig gezinnen wonen (19% tegen 28% in de hele stad). Dit kan worden verklaard door de relatief kleine en goedkope woningen in de wijk. Daarnaast zijn er veel ouderen die al lang in de wijk wonen.

Huishoudtypen in Helmond Oost en Helmond

	Helmond Oost	Helmond Totaal
Eenpersoonshuishouden	37,9%	27,9%
Meerpersoons zonder kind	33,0%	33,2%
Meerpersoons met kinderen	19,2%	27,6%
Eenoudergezin	9,9%	11,3%

Bron: Gemeente Helmond

Werklozen en mensen met een uitkering

Het gemiddelde huishoudinkomen in Helmond Oost bedraagt € 22.300,-. Dit ligt onder het stedelijk gemiddelde van € 26.900,-. Helmond Oost kende in 2007 255 inwoners met een uitkering WWB. Dit komt neer op 5,1%. Het werkloosheidspercentage in Helmond Oost bedraagt 9,8%. In de volgende tabel staan de cijfers per buurt weergegeven.

Werkloosheidscijfer (15-64) naar buurt van Helmond Oost

	Aantal	%	In Helmond
Bloemenbuurt			
Werkloosheid	182	11,3	7,8
Uitkeringen WWB	102	6,3	3,6
Straakven			
Werkloosheid	145	7,7	7,8
Uitkeringen WWB	53	2,8	3,6
Beisterveldse broek			
Werkloosheid	164	10,8	7,8
Uitkeringen WWB	100	6,6	3,6

Bron: Buurtatlas, Gemeente Helmond

Sociaal kwetsbare huishoudens

Sociaal kwetsbaar is een lastig begrip. Verschillende groepen zijn als kwetsbaar te beschouwen, maar in de praktijk zijn de scheidslijnen niet altijd helder te trekken. Denk hierbij aan mensen die leven onder de armoedegrens, mensen met een psychiatrische achtergrond of aan alcohol- of drugsverslaafden. Wel gaat het in alle gevallen om mensen die moeilijk aansluiting krijgen bij de samenleving. In Helmond Oost woont een groep sociaal kwetsbare inwoners. Het is niet bekend hoe groot deze groep is. De problemen die hierover bekend zijn concentreren zich in Beisterveldse Broek en delen van de Bloemenbuurt.

2.4 Voorzieningsniveau

Bedrijvigheid en commerciële voorzieningen

De bedrijven in de wijk bestaan hoofdzakelijk uit detailhandel, zoals supermarkten en zelfstandige winkels. Daarnaast zijn er twee garagebedrijven, is er een particuliere sportschool en een centrum voor fysiotherapie. Er is tevens een onbekend aantal bedrijfjes en beroepsbeoefenaren aan huis. Opvallend is dat een aantal winkels een boven- of buitenwijkse karakter heeft. De supermarkt Lidl heeft bijvoorbeeld een bovenwijkse spreidingsgebied. Ook andere winkels (bijvoorbeeld postzegelhandel en chocolaterie) hebben een niet-wijkgebonden karakter. Waarschijnlijk trekt de relatief lage huur in Helmond Oost bedrijfjes aan met een relatief lage omzet.

Maatschappelijke voorzieningen

De wijk Helmond Oost heeft de volgende accommodaties voor maatschappelijke voorzieningen:

Onderwijs

De Basisscholen De Goede Herder en Silvester-Bernadette hanteren een aanpak die sterk is gericht op continue verbetering van onderwijskwaliteit (in de breedste zin van het woord). De scholen hebben een goede naam en een sterke positie in de Helmondse onderwijsmarkt. Daar ligt de reden dat beide scholen welhaast (98 - 99%) van de leerlingen uit hun brongebied (wijk) naar school gaan. Daarnaast kiezen ook ouders van leerlingen uit andere wijken van Helmond bewust voor een van beide scholen. Andere voorzieningen zijn:

- De Praktijkschool (voortgezet onderwijs met bovenwijkse stedelijke functie).
- Bijzonder onderwijs 'de Toermalijn' (bovenwijkse functie).
- Kinderopvang en naschoolse opvang (Spring, Big Town, en Atvermanneke).
- Opvoedingsondersteuning door SWH.

Zorg

- Twee verzorgingshuizen (Kortenaer en Rozenhof). Savant en De Zorgboog hebben daar zorgsteunpunten.
- Locatie MaDiHP (Kortenaerstraat).
- Stichting ORO, woonvoorziening (mensen met verstandelijke beperking, Tjerk Hiddestraat).
- Praktijk voor fysiotherapie, Van Meelstraat.

Sport en cultuur

- Sportterrein en Sporthal De Braak (onder meer Helmond Sport, Korfbal OEC), Bakelseweg.
- Boksschool Helmondse Amateur Boksers, Icarusstraat.
- Buurthuizen ('de Lier', TOV-centrum in de Bloemenbuurt).
- Blokhut Scouting Oost.

Projecten en activiteiten in de wijk gericht op zorg

Algemeen

- Woonoverlastteam Helmond Oost. Een dergelijk team is in iedere wijk aanwezig. Hier schuiven de partners aan om zware overlastsituaties te bespreken.
- Diverse bewonersgroepen zijn in de wijk actief.
- Project VIP (Vroegtijdige Interventie Probleemhuurders, MaDiHP, Woonpartners en SWH). Doel van dit project is vroegtijdig hulp bieden aan huurders met betalingsproblemen en daardoor het aantal huisuitzettingen door de woningcorporaties te halveren.

SWH

- Leefbaarheidswedstrijd 'Kern met Pit' in de Bloemenbuurt.
- Schoonmaakacties Beisterveldse Broek.
- Sportproject Samen in Beweging.
- Jeugd Preventie Team, gericht op het

minimaliseren van overlastsituaties waar jongeren bij zijn betrokken.

SWOH

- Voorlichtingsbijeenkomsten in de wijk voor ouderen (SWOH). Zoals 'Eerste hulp bij geheugenklachten'.
- Huisbezoeken 75-plussers.
- Signaalfunctie van vrijwilligers, sociale alarmering en maaltijdvoorziening.

MaDiHP

- Spreekuur maatschappelijk werk in seniorenhof 'de Kortenaer'.
- Schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen.

2.5 SWOT-analyse

De belangrijkste conclusies van de wijkanalyse zijn samengevat in een SWOT-tabel.²⁾ Hierin staan de sterke en zwakke punten van de wijk. Daarnaast worden er kansen en bedreigingen voor de wijk geformuleerd. De sterke en zwakke punten spelen op dit moment. De uitdaging is om de sterke punten te behouden en de zwakke punten zoveel mogelijk op te lossen. Daarnaast zijn er nog de autonome ontwikkelingen die in de nabije toekomst een positief (kans) of negatief (bedreiging) effect op de wijk kunnen hebben. In deze wijkvisie houden we rekening met deze ontwikkelingen.

2.5.1 Sterkten en zwakten

Buren

Sterkten

- Er is een goede balans tussen gemoedelijkheid en afstandelijkheid.
- Er zijn veel mensen actief als vrijwilliger binnen de wijk.
- De wijk heeft relatief veel oudere mensen die zich in grote mate betrokken voelen bij de wijk.
- Er is sprake van een hechte Molukse gemeenschap binnen de wijk.
- Helmond Oost kent een actief verenigingsleven.

Zwakten

- Er is een afnemende onderlinge betrokkenheid.
- Bewoners klagen over overlast van burens.
- De Molukse gemeenschap wordt als gesloten ervaren.
- Binnen de wijk is er onvoldoende netwerk als het gaat om opvang voor mensen met psychische problemen.

²⁾ SWOT staat voor Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats

Zorg

Sterkten

- De wijk kent een mix van zogenaamde 'overhebers' en 'overlevers'.
- Binnen de wijk worden activiteiten voor ouderen georganiseerd.
- Er bestaan familienetwerken binnen Helmond Oost.

Zwakten

- Er komen steeds meer 'overlevers' in de wijk wonen.
- De samenwerking tussen buurthuizen ontbreekt.
- Zorgers en hulpverleners (instellingen) werken nog onvoldoende klant- en vraaggericht?

Gewilde wijk

Sterkten

- Er staan veel betaalbare huurwoningen in de wijk.
- Er zijn volop eengezinswoningen met een tuin.
- De wijk kent vier goede en mooie seniorencomplexen.
- Er is veel groen.

Zwakten

- De mogelijkheid binnen de wijk een wooncarrière te maken is beperkt.
- De technische kwaliteit en de woonkwaliteit zijn gedateerd.
- De eengezinswoningen zijn niet geschikt voor senioren.
- In sommige complexen is sprake van veel verloop.
- Beisterveldse Broek heeft een negatief imago.
- Volgens de resultaten uit de inwonersenquête neemt de aantrekkelijkheid van de wijk af.

Voorzieningen

Sterkten

- Basisscholen De Goede Herder en Silvester-Bernadette zijn sterk wijkgericht (98% van de kinderen gaat erheen).
- Er is kinderopvang en er zijn twee peuterspeelzalen in de wijk.
- Er zijn 3 buurthuizen.
- Winkelcentrum en supermarkt.
- Park.
- Speelvoorzieningen.
- Sportvoorzieningen (indoor).

Zwakten

- De wijk is 's avonds slecht bereikbaar per openbaar vervoer.
- Er zijn geen activiteiten voor jongeren tussen de 12 en 16 jaar.
- De Lidl heeft een rommelige achteruitgang, er zijn onvoldoende parkeerplaatsen.
- Het park heeft beperkte gebruiksmogelijkheden en er zijn veel honden.

Ruimtelijk

Sterkten

- Gunstige ligging bij de Binnenstad.
- Helmond Oost is geen slaapwijk.
- Het is een groene wijk met veel privé-tuinen, langs het kanaal en vooral het park in het hart van de wijk.
- Er staan veel verschillende soorten woningen vooral in de Bloemenbuurt.

Zwakten

- De wijk heeft drukke ontsluitingswegen.
- Er is sprake van een versnipperde (winkel) structuur in Beisterveldse Broek.

2.5.2 Kansen en bedreigingen

Buren

Kansen

- Het netwerk van verenigingsleven.
- Netwerk van organisaties die binnen Helmond Oost actief zijn, wordt hechter.

Bedreigingen

- De sociale afstand groeit door verhuizingen.
- Er zijn relatief weinig gezinnen met kinderen.

Zorg

Kansen

- Er zijn veel clubs en verenigingen.
- Netwerk Welzijnsring (SWH, MaDiHp, Vrijwilligerscentrale en SWOH).

Bedreigingen

- Afnemende inzet vrijwilligers.

Gewilde wijk

Kansen

- De oudbouw levert kansen op voor renovatie of nieuwbouw, bijvoorbeeld leegstaande winkels, duplexwoningen.

Bedreigingen

- Bewoners die niet kiezen voor de wijk maar door beperkte financiële mogelijkheden zijn genoodzaakt voor de wijk te kiezen.
- De instroom uit herstructureringswijken, voornamelijk die uit de Binnenstad.
- De middeninkomens trekken weg uit de wijk vanwege een stap in de wooncarrière.

Wijk met voorzieningen

Kansen

- Ruimte voor initiatief van ondernemers in de wijk.
- Ontmoetingsplaatsen in de openbare ruimte.

Bedreigingen

- Vertrek middenstand uit Beisterveldse Broek.

Ruimtelijk

Kansen

- In Beisterveldse Broek is er ruimte voor vernieuwingen/aanpassingen van de woningvoorraad.
- De toegang tot de strook langs kanaal kan beter worden gebruikt.

Bedreigingen

- De eenvormige en niet flexibele eengezinswoningen en de eveneens inflexibele ruimtelijke structuur van het Straakven.

3 Het kompas: drie opgaven voor 2020

3.1 Inleiding

Op basis van de analyse van de wijk en gesprekken met professionals en bewoners zijn drie opgaven voor de toekomst geformuleerd. Als we deze opgaven succesvol oppakken, kan het leef- en werkklimaat van de wijk verbeteren en wordt de aantrekkingskracht van de wijk voor nieuwe bewoners vergroot: de gemoedelijke wijk, de zorgzame wijk en de aantrekkelijke wijk.

3.2 De gemoedelijke wijk

Helmond Oost is een buurt met een hoge betrokkenheid en veel aandacht voor elkaar. Dat willen we behouden. Maar de betrokkenheid en gemoedelijkheid staan ook onder druk. Door vergrijzing, wegtrekken van sterkere huishoudens en instroom van zwakkere sociale groepen (allochtoon en autochtoon) is er een kans dat minder mensen zich voor de wijk willen inzetten. Het is daarom belangrijk om de sociale netwerken binnen de wijk te behouden en te versterken.

Opgave 1: zorgen voor gezamenlijkheid

- Goede, aandachtige ontvangst van nieuwe bewoners.
- Waardering tonen voor actieve bewoners en accuraat bijspringen als ze te zwaar belast worden.
- Goede, eenvoudig beschikbare accommodaties en simpele procedures voor het organiseren van (heel verschillende) activiteiten.
- Een stevige inspanning om nieuwe vrijwilligers op te leiden, ook uit bijzondere doelgroepen.
- Voorkomen dat overlast leidt tot het afhaken van bewoners die anders best een actieve rol zouden willen spelen.
- Goede, heldere communicatie in tweerichtingsverkeer. Afspraak is afspraak, zodat er maximaal vertrouwen is in overheid en instanties.
- Een paar verbindende evenementen.
- Mogelijkheid om zo lang mogelijk in de wijk te blijven wonen.
- Mogelijkheden voor groepswonen.
- Bewonersparticipatie bij projecten in de wijk.
- Consumentgericht bouwen in samenspraak

met groepen van wijkbewoners en toekomstige bewoners.

- Enkele gebouwen of plekken waar mensen over spreken: het park, de woontorens bij het kanaal, de oude kerk, een nieuw gebouw.

3.3 De zorgzame wijk

Helmond Oost is al heel lang een wijk waar de meeste mensen zich heel goed of behoorlijk zelf redden. Voor de meeste bewoners geldt dat nog steeds. Toch is er ook 'stil verdriet' in de wijk. Er zijn bewoners met gezondheidsklachten of psychosociale problemen. Er is onvoldoende netwerk als het gaat om opvang voor mensen met psychische problemen. Helmond Oost wijkt daarin misschien niet af van andere wijken. Om een zorgzame wijk te creëren, is het van belang te kijken naar het aanbod van zorg in de wijk en om de samenwerking tussen instellingen binnen de wijk te verbeteren. Ook het bevorderen van informele zorg valt onder deze opgave. Ook als je meer zorg nodig hebt, moet je in de wijk kunnen blijven wonen.

Opgave 2: zorgen voor mensen met zorgen

- Uitstekende samenwerking tussen instellingen met een duidelijk aanbod aan de wijk.
- Goede relatie tussen formele en informele zorg, zodat 'kleine' problemen niet groot worden.
- Extra aandacht voor gezinnen, mantelzorgers en mensen met kop- en geldzorgen.
- Duidelijke aanpak van overlast, goed ingebed in zorg en met goede communicatie naar bewoners.
- Levensloopbestendig bouwen.
- Toegankelijke voorzieningen waar kwetsbare mensen zich veilig voelen.
- Goed wonen met een zorgvraag, in de eigen woning, de huurwoning of in woonvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld woonzorgcentra.

3.4 De aantrekkelijke wijk

Helmond Oost is een goede wijk voor mensen met een bescheiden inkomen. Dat betekent niet dat huishoudens met een hoger inkomen niet voor de wijk kunnen kiezen.

Sterkere huishoudens zoals hoog opgeleide starters, werkende huishoudens, vitale ouderen en mensen met een hoge binding met de buurt kunnen ook bewust voor de wijk kiezen. Ze hoeven niet weg uit de wijk om een betere woning te vinden. Het verhogen van de aantrekkelijkheid kan bijvoorbeeld gebeuren door een goed voorzieningenniveau (bijvoorbeeld voldoende winkels), aandacht voor openbare ruimte en ruime woningen.

Opgave 3: zorgen dat sterke huishoudens blijven kiezen voor de wijk

- Voorkomen negatief imago en verdrijving sterke bewoners door overlast of verloedering.
- Bevorderen bekendheid met het goede van de wijk bij mensen daarbuiten (actieve marketing onder gewenste doelgroepen: starters, thuiswerkers, vitale ouderen, modale gezinnen).
- Ruimte en aandacht voor gewenste doelgroepen die al in de wijk wonen om in de wijk te blijven, zowel in voorraadstrategie als in communicatie.
- Voorzieningen die sterke huishoudens aanspreken, door uitstraling, schaal, activiteitsaanbod en ontvangst: voor jong en oud. Inclusief voldoende winkels.
- Onderzoek doen onder vertrekkers uit de wijk (waar kwam dat door?) en onder mogelijke vestigers (hoe trekken we ze aan?).
- Een woningvoorraad die concurreert met het aanbod elders, door prijs/ruimteverhouding, prijs/kwaliteitverhouding of door de aanwezigheid van een voorzieningenplus, werkruimte, parkeervoorzieningen of aansluiting op hoogwaardige buitenruimte.
- De huidige omgevingskwaliteiten versterken: bestaand 'groen' beter bruikbaar maken.

3.5 Het verwezenlijken van deze drie opgaven

Deze drie opgaven kunnen op verschillende manieren worden verwezenlijkt:

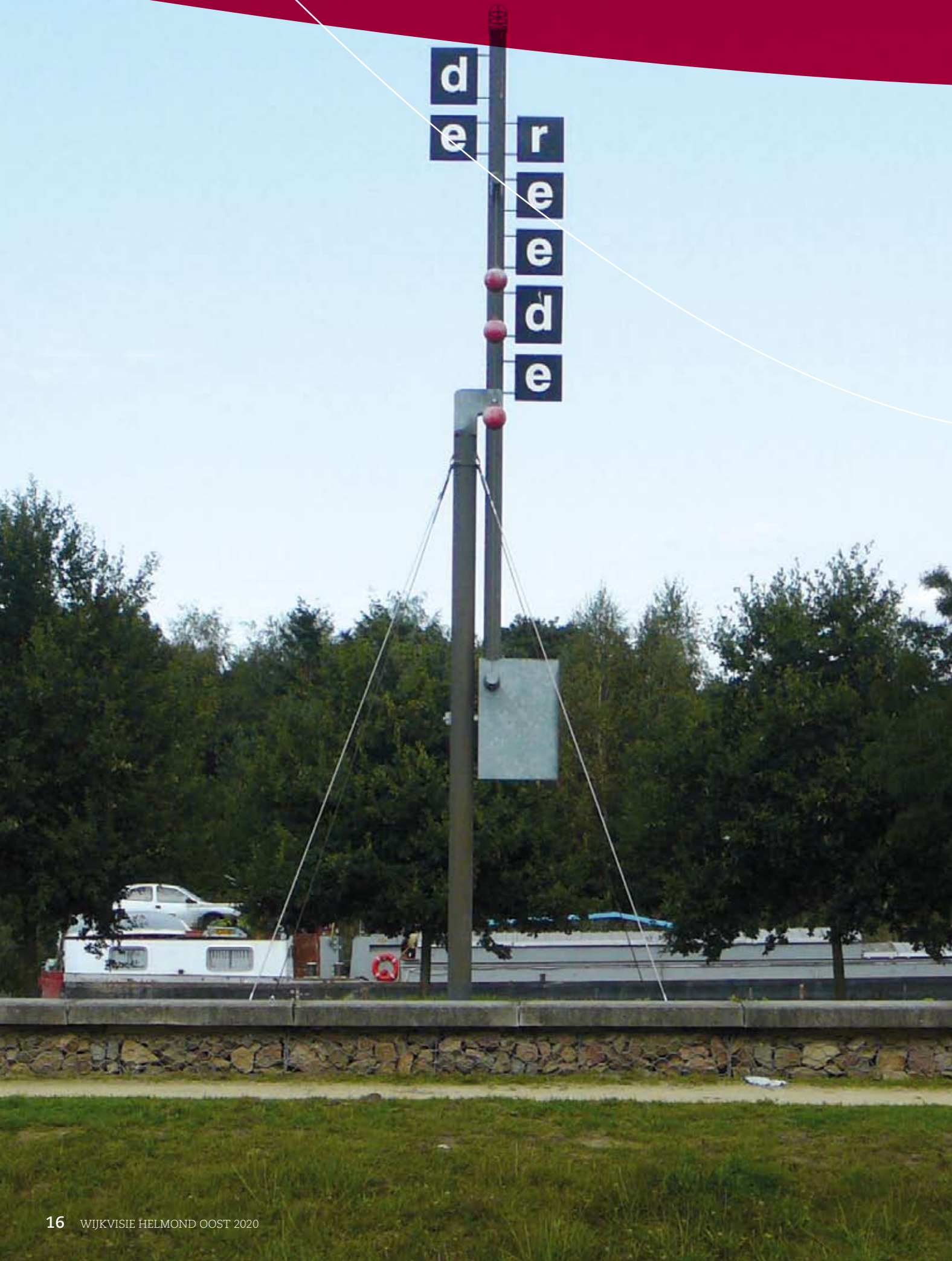
In hoofdstuk 4 schetsen we hoe de wijkvisie kan worden toegepast in het 'gewone' werk van de organisaties die in de wijk actief zijn (inclusief de bewonersorganisaties).

In hoofdstuk 5 benoemen we zeven sleutelprojecten, waarmee de organisaties op korte termijn kunnen starten. Het zijn projecten die specifiek zijn bedacht om de geconstateerde problemen in Helmond Oost op te lossen; ze worden in alle gevallen in samenwerking tussen organisaties en met grote betrokkenheid van bewoners uitgevoerd.

Om over een aantal jaren de juiste keuzes te kunnen maken met betrekking tot enkele meer ingrijpende maatregelen in het vastgoed in de wijk, moet op korte termijn worden begonnen met het vooronderzoek naar de wensen en mogelijkheden op vastgoedgebied. Om de opgaven te kunnen vervullen en de sleutelprojecten goed uit te voeren moeten we daarnaast een beter organisatorisch kader ontwikkelen. Ook dienen we instrumenten voor communicatie in te zetten. Deze zaken beschrijven we in hoofdstuk 6.

4 Koers houden in regulier beleid

Om de opgaven te verwezenlijken, beschikken we over verschillende mogelijkheden in de reguliere werkzaamheden van organisaties in de wijk. De **plekken** om te wonen, te werken en te leren bieden onderdak aan de gemoedelijkheid en zorgzaamheid en zijn sterk bepalend voor de aantrekkelijkheid van de wijk. Goede huizen en voorzieningen en een goede openbare ruimte zorgen dat kwetsbare bewoners zich veilig voelen en kansen krijgen; en ze maken dat kritische woningzoekenden zich graag in deze wijk willen vestigen. De **diensten** aan bewoners - en soms ook door bewoners - zorgen ervoor dat bewoners goed zelfstandig en als gemeenschap kunnen functioneren. Ze dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de wijk voor woningzoekenden uit andere wijken of van buiten de stad. Je hebt **afspraken** nodig om ervoor te zorgen dat mensen prettig samenleven in de wijk. Tot slot moeten er **netwerken** en **loketten** in de wijk aanwezig zijn en worden georganiseerd.

4.1 Plekken

4.1.1 Plekken om te wonen: Vastgoedstrategie

Op dit moment functioneert Helmond Oost als een prettige volksbuurt. Mensen met een lager inkomen kunnen er beschikken over kwalitatief goede woningen. De wijk beschikt over een aantrekkelijke en toegankelijke openbare ruimte, goede voorzieningen en nabije zorg. Driekwart van de wijk bestaat uit huurwoningen die grotendeels in bezit zijn van Woonpartners.

De centrale opgaven voor de wijk zijn:

- Een goed functionerende woningmarkt, die zekerheid en kansen biedt voor wie er wil blijven of komen wonen.
- We moeten zorgen dat er voldoende 'sterke' huishoudens in de wijk blijven wonen, door doorstroming binnen de wijk en door instroom van buiten. De wijk is een goede keuze voor gezinnen die tussen Binnenstad en bossen

willen wonen, met goede voorzieningen en veel groen onder handbereik. Ook starters, mensen met een eigen bedrijf en vitale ouderen voelen zich hier thuis. Die 'magneten' moeten verder worden versterkt.

- We moeten zorgen dat de doelgroepen van de volkshuisvesting kunnen beschikken over betaalbare en kwalitatief goede huisvesting, waar bewoners in balans zijn en kansen krijgen. De 'sociale huurwoning' is voor Woonpartners niet alleen een prijsklasse, maar ook een uitdaging om kwaliteit te leveren. In de sociale huurwoning wordt - met fysieke middelen - bijgedragen aan de kwaliteit van leven van de bewoners.

Voor de ingrepen die daarvoor nodig zijn gelden de volgende uitgangspunten:

- Woningen worden aangepast of vervangen als ze te weinig kwaliteit van leven bieden of als ze niet aantrekkelijk zijn voor bewoners die meer keuze hebben op de woningmarkt.
- De sloop van betaalbare woningen mag niet leiden tot verdringing van kwetsbare huishoudens op de woningmarkt, waardoor in andere wijken nieuwe problemen kunnen ontstaan.
- Vernieuwing van de woningvoorraad schept mogelijkheden voor doorstroming en wooncarrière in de wijk, zodat betrokken bewoners behouden blijven en betaalbare woningen beschikbaar komen voor huishoudens met een beperkt budget.
- Renovatie en beheer zijn erop gericht de kwaliteit van de woning voor de huidige bewoners te verbeteren (bijvoorbeeld oplussen zodat ouderen er langer kunnen blijven wonen). Maar ook op de diversiteit en aantrekkelijkheid van de woningvoorraad in de wijk als geheel. Er moeten voldoende goede woningen tegen een reële prijs te huur en te koop zijn.
- Bewoners die na sloop in de wijk willen blijven wonen, moeten die mogelijkheid hebben, bij voorkeur door eerst te bouwen en dan pas te slopen.

- Bij vervanging of renovatie dient de nieuwe woning een bijdrage te leveren aan het buurtkarakter van de vernieuwde buurt, zodat buurten met een eigen gezicht en eigen kwaliteiten voor bewoners ontstaan. Het beheer is erop gericht deze kwaliteiten in stand te houden.
- In de ontwerpopgave en tijdens de uitvoering moet er aandacht zijn voor het schoon, heel en veilig houden van buurten en woningen met esthetische kwaliteit.
- In de planprocessen worden bewoners zo goed mogelijk betrokken. Maar er wordt ook aandacht gegeven aan de positie van de wijk in de woningmarkt van de toekomst.

En verder is/zijn nodig:

- Nieuwe toevoegingen moeten echt onderscheidend zijn qua plattegrond, buitenruimte, voorzieningen. Levensloopbestendige woningen, woon-werkwoningen, zorgwoningen en andere woonvormen bieden doorstroombmogelijkheden voor huidige bewoners en zijn aantrekkelijk voor instromers uit alle inkomensgroepen. Door goed contact met mogelijke toekomstige bewoners moet maatwerk kunnen worden geleverd.
- Naast de inzet van stedelijke instrumenten, zoals Slimmer Kopen, Te Woon en Verzilverd Wonen, kan het eigen woningbezit in de wijk bevorderd worden door het betrekken van geïnteresseerden bij de planontwikkeling.
- Adequaot optreden op plekken waar de leefbaarheid onder druk staat.
- Juist op zichtlocaties, zoals aan de Deurneseweg, moet de wijk zich presenteren aan passanten met duurzaam (sociale) woningen met een goed voorzieningsniveau.
- Goede monitoring van de woningmarkt maakt bijtijds bijsturen mogelijk.

Voor de korte en middellange termijn wil Woonpartners aan de slag met drie projecten die meer variëteit in de woningvoorraad brengen. Alle projecten zijn gelegen aan de Deurneseweg. Door op deze zichtlocatie te beginnen, geven we een signaal af aan de stad.

4.1.2 Plekken voor leren, spelen en werken

De scholen, buurthuizen, zorginstellingen en bedrijven in de wijk hebben verschillende functies:

- Ondersteuning bieden aan kwetsbare bewoners.
- Kansen bieden voor ontwikkeling.
- Ontmoetingsplek voor bewoners.
- Signaleringsplek: professionals ontdekken er welke bewoners extra ondersteuning nodig hebben.

Deze diversiteit aan functies stelt bepaalde eisen aan de gebouwen en het beheer daarvan. Hieronder gaan we kort op deze twee aspecten in.

Gebouwen

- Er moet sprake zijn van een goede uitstraling. Hierdoor voelen bewoners zich er veilig en vertrouwd en zullen ook sterkere groepen zich thuis voelen (menselijke maat in voorzieningen).
- Er moet ruimte zijn voor individuele aandacht, zorg en begeleiding en daarnaast ook plekken waar groepen samen actief kunnen zijn.
- Zorginstellingen moeten 'open' zijn naar thuiswonende ouderen en mensen met een zorgvraag. Deze groepen moeten zich er welkom voelen.
- Wanneer er één of meerdere blikvangers in de wijk aanwezig zijn, zal de wijk ook regionaal de aandacht krijgen.
- Naast 'neutrale' zaalruimte, moeten ook functiespecifieke ruimten beschikbaar zijn. Bijvoorbeeld voor beeldende kunst, muziek en theater, techniek, koken en verzorging.
- Plekken om te leren mogen sfeervol en gezellig zijn, maar hoeven niet te beschikken over een barfunctie.
- Buurthuizen moeten worden versterkt in hun ontmoetings- en informatiefunctie. Bijvoorbeeld in de vorm van een fysiek loket in de wijk.
- Speciale aandacht voor ruimte voor ondernemers (eenpitters, thuis werken). Buurthuizen kunnen hier wellicht een rol in vervullen. Dit moet nader worden onderzocht.

Eén van de ideeën daarvoor is het zogenaamde Talenthuis

Talenthuis

Het Talenthuis is een centraal gelegen voorziening waar zowel onder schooltijd als daarna en in het weekend praktische vaardigheden kunnen worden geleerd. Een theater met lichtinstallatie, een sport&spelruimte, een ruimte voor judo of yoga, een atelier met keramiekoven, een groentetuin en een techniek-lokaal bieden een professionele

plek waar kinderen hun aanleg kunnen ontdekken en ontwikkelen. Praktijkschool-, ROC- en Pabostudenten lopen er stage of helpen bij het beheer. Het centrum wordt professioneel beheerd, maar het aanbod kan ook door verenigingen en vrijwilligers worden ondersteund. Na schooltijd vindt de naschoolse opvang er onderdak. Overdag gaan groepen basis-schoolleerlingen erheen voor

een 'doe-dag'. Op deze manier worden de schooldirecties en leraren niet belast met extra taken, maar kunnen ze zich wijden aan hun kerntaken, terwijl de leerlingen wel kennismaken met allerlei nieuwe uitdagingen. Ook voor jonge tieners is er van alles te doen. 'Hangen' is er niet bij, maar na een activiteit kunnen ze wel gezellig napraten.

Beheer

- De actieve vrijwilliger en de actieve professionele aanbieders moeten worden gekoesterd. We zorgen voor structuren waardoor ze samen werken aan goed functionerende accommodaties.
- Door actief te zoeken naar een goede afstemming tussen activiteiten overdag, in avonden en in weekenden, worden hoge kosten door leegstand voorkomen.
- De mogelijkheid om een kwaliteitsslag te maken voor naschoolse opvang, verlengde schooldag, binnenschoolse 'beroepsvoorbereiding' en talentontwikkeling (talenthuis), moet nader worden onderzocht.

4.1.3 Wonen en werken

Woonpartners wil actief in gesprek gaan met eigenaren en huurders van bedrijfs- en winkelruimten over optimalisatie van het aanbod. Onderzocht wordt of zelfstandigen zonder personeel die vanuit huis werken, behoefte hebben aan werkruimte of aan vormen van ondersteuning.

4.1.4 Plekken op straat: de buitenruimte

De ruimtelijke kwaliteit van de wijk is nu over het algemeen genomen goed. Park en kanaal zorgen voor fraaie vergezichten. De kwaliteit van bestrating en groen is goed, al zijn bij bewonersbijeenkomsten ook klachten naar voren gebracht.

Er zijn geen redenen om een beheersniveau te kiezen dat hoger is dan dat in andere wijken. Waar de leefbaarheid onder druk staat, moet snel kunnen worden ingegrepen. Daar is ook aandacht voor.

Vanuit de wijkvisie zijn er ook wel enkele aandachtspunten die binnen de reguliere inzet kunnen worden aangepakt:

- verrommeling rond winkels en bedrijfsruimten;
- verkeersgedrag, ook van fietsers en brommers;
- gevoel van onveiligheid op plaatsen waar jongeren samenkomen.

Vanuit de bestaande structuren voor beheer en onderhoud wordt aan deze vraagstukken gewerkt.

Ook als de buitenruimte meer ingrijpend zou worden aangepakt, biedt de wijkvisie daarvoor het kompas:

- De kwaliteit van de openbare ruimte is één van de 'plussen' waarmee Helmond Oost zich kan onderscheiden van andere wijken. Waar woningbouw in een duurder segment is gewenst (ook in sociaal opzicht) zal de buitenruimte een keuzefactor voor aspirant-kopers zijn. Op zulke plekken is een hoog kwaliteitsniveau gewenst, met voldoende parkeermogelijkheden en gewenste voorzieningen.
- Tegelijkertijd is de openbare ruimte van groot belang voor het welzijn van kwetsbare bewoners. De herkenbaarheid, verzorgdheid en veiligheid van straten, achterpaden, pleinen en parken zorgen dat mensen zich thuis voelen en gebruik durven te maken van voorzieningen.
- De openbare ruimte is ook de plaats waar sterkere en zwakkere wijkbewoners elkaar tegenkomen. Door deze goed in te richten en te beheren kunnen conflicten worden voorkomen en neemt de bereidheid om elkaar te ondersteunen toe.
- Ten slotte vormt de openbare ruimte het visitekaartje van de wijk. Bezoekers moeten in één oogopslag kunnen zien dat dit een wijk met goede voorzieningen en woningen in een aantrekkelijke omgeving is.

Nieuwe ontwikkelingen 'een plek geven'

De wijkvisie voorziet niet in een uitgewerkt programma voor de vernieuwing van woningen, maatschappelijke voorzieningen en openbare ruimte. Na vaststelling van de wijkvisie in de gemeenteraad zullen de gemeente, Woonpartners en andere belanghebbenden samen in beeld brengen welke fysieke maatregelen mogelijk en nodig zijn om te zorgen dat de wijk weer een hele tijd mee kan.

4.2 Diensten

Er is een groot aanbod aan activiteiten. Vanuit de wijkvisie is speciale aandacht nodig voor 'lichte gevallen': mensen die zelfstandig willen wonen en niet of beperkt in aanmerking komen voor professionele zorg, maar die wel zorgen hebben rondom hun geestelijke en lichamelijke gezondheid, hun inkomen of hun zorgtaken. Ook gezinnen waar het 'nog' redelijk gaat, maar die door hun beperkte sociale draagkracht wel ondersteuning kunnen gebruiken, vallen onder de 'lichte' gevallen.

Daarnaast is het belangrijk de samenwerking tussen professionals en vrijwilligers te versterken. Door een goede relatie tussen formele en informele zorg hoeven kleine problemen niet onnodig groter te worden. Een goede samenwerking tussen de instellingen met een duidelijk aanbod in de wijk is van groot belang.

We streven naar een goede aansluiting tussen buitenschoolse opvang en educatief aanbod in de wijk.

4.3 Afspraken

Goede gebouwen met het goede activiteiten-aanbod zorgen nog niet voor een goede wijk. Bewoners moeten ook weten wat ze kunnen verwachten en wat er van hun wordt verwacht.

- Bij meldingen van klachten en vragen van bewoners is het cruciaal dat wordt toegezien op dat er ook iets met de klacht wordt gedaan. Vervolgens moet ook standaard terugkoppeling plaatsvinden aan de melder.
- In afspraken met bewoners kunnen duidelijke regels worden opgesteld om vervolgens te zorgen dat ze worden nageleefd.
- Door een centraal informatiepunt (loket) en een goede nieuwsbrief worden bewoners geïnformeerd.
- Jaarlijks toetsen of we 'op koers' zijn met bewoners. Hiervoor organiseren we een wijkconferentie. Ieder jaar wordt één van de drie opgaven geëvalueerd.
- Aandacht voor communicatie met groepen

die nog niet in de wijk wonen, maar zich daar mogelijk wel thuis zouden voelen: gezinnen, vitale ouderen, starters op woning- en arbeidsmarkt. Dit gebeurt door het organiseren van wijk evenementen waardoor Helmond Oost op stadsniveau beter op de kaart wordt gezet.

4.4 Netwerken en loketten

In de wijk komt een centraal informatieloket waar bewoners terecht kunnen met hun vragen en klachten. Ook achter de schermen moet dit worden georganiseerd. We maken zoveel mogelijk gebruik van de bestaande netwerken (partijen in de wijkvisie, Welzijnsring) waarvan we dan ook beter gebruik zullen maken. Het streven is om de bestaande overlegstructuren effectiever in te zetten. De komende jaren worden gebruikt om de stofkam door de vele netwerken en overlegorganen te halen. We bekijken op welke wijze het overleg tussen instellingen zo kan worden georganiseerd dat middelen efficiënt worden benut en bewoners optimaal worden bereikt, betrokken en geholpen. Ook nu al zijn er ingangen waar bewoners terecht kunnen met klachten over woonoverlast, uit de hand lopende burenruzies of vervuiling in de buurt. Voor kleine problemen is de buurt-beheerder vrijwel dagelijks aanspreekbaar om te zorgen dat het niet uit de hand loopt. Wordt het moeilijker dan is er de wijkagent die als het nodig is het WoonOverlastteam bij elkaar roept; daarin zijn wijkagent, Woonpartners en MaDiHP en indien gewenst andere partners betrokken. De betrokken organisaties zien het als hun opdracht om deze netwerken en de bestaande loketten, zoals het spreekuur van het MaDiHP, zo te combineren of integreren dat signalen van sociale klachten en problemen uit de wijk op één punt binnenkomen. Op die manier is een goede aanpak het vervolg. Daarin integreren we ook nieuwe ontwikkelingen, zoals het gemeentelijk WWZ- beleid dat nu in de steigers staat. Ten slotte: iedere participant in het 'loket' werkt vanuit een proactieve houding om er zo voor iedereen in de wijk te zijn.

5 Programma: zeven sleutelprojecten

De sleutelprojecten vormen een belangrijk onderdeel van de invulling van de wijkvisie. De meeste van deze projecten worden in de komende maanden verder ontwikkeld en daarna in 2 á 3 jaar uitgevoerd. In dit hoofdstuk staan de zeven projecten beschreven. Per project beschrijven we de inhoud, het doel en de organisaties die er de komende jaren aan gaan werken. De sleutelprojecten zijn voortgekomen uit de drie geformuleerde opgaven uit hoofdstuk 3. Bij ieder project geven we aan op welke opgave het project teruggrijpt. We beginnen de beschrijving met de relevante passage uit de SWOT (zie hoofdstuk 2).

5.1 Leefbaarheid

SWOT

- Er is een afnemende onderlinge betrokkenheid, en bewoners klagen over overlast van burens.

Om de wijk aantrekkelijk te maken voor sterke bewoners is de aanpak van overlast of verloedering een belangrijke opgave. In Helmond Noord is door Stichting Welzijn Helmond (SWH) eerder een groot leefbaarheidsproject uitgevoerd. Dit project wordt nu ook in Helmond Oost geïmplementeerd. Dit betreft het ondersteunen van initiatieven van bewoners om sfeer en inrichting in de straat of buurt te verbeteren. Ook is er aandacht voor inrichting van de openbare ruimte (bankjes, toegankelijkheid, beheer van groen).

Ook in Helmond Oost bestaan al diverse activiteiten in de wijk die zijn gericht op leefbaarheid. Zo doet de Bloemenbuurt mee aan de landelijke leefbaarheidswedstrijd 'Kern met pit'. In dat kader zijn de bewoners van deze buurt al geëquipt om tot gezamenlijke afspraken te komen voor het onderhoud van voor- en achtertuinen. Er bestaat voor de Bloemenbuurt tevens een samenwerkingsstructuur inclusief doelstellingen en jaarplan. Het idee is om deze structuur te kopiëren naar de hele wijk.

Bewoners hebben ons geadviseerd om veel aandacht te besteden aan het ontmoeten en aan het actief betrekken van verschillende typen bewoners voor dit project (in het bijzonder jongeren en allochtonen).

Relatie met opgaven:

- Voorkomen negatief imago en verdrijving sterke bewoners door overlast of verloedering.

De trekker van dit project is SWH.

5.2 Ontmoeten voor ouderen

SWOT

- De wijk heeft relatief veel oudere mensen die zich in grote mate betrokken voelen bij de wijk.
- Binnen de wijk worden veel activiteiten voor ouderen georganiseerd.

In Helmond Oost wonen relatief veel ouderen en de wijk is tevens aan het vergrijzen. Dit sleutelproject heeft als doel om de bekendheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van steunpunten en ontmoetingsruimten voor ouderen een stevige impuls te geven. In de Rozenhof en de Kortenaer zijn ontmoetingsruimten waar ook niet-bewoners welkom zijn. Hoewel er wel een ontwikkeling gaande is, is de cultuur er momenteel niet open van aard. Mogelijk kunnen kleine aanpassingen in de fysieke sfeer bijdragen aan een meer open karakter.

Relatie met opgaven:

- Goede, eenvoudig beschikbare accommodaties en simpele procedures voor het organiseren van (heel verschillende) activiteiten, in een goed samenspel tussen professional en vrijwilligers en mantelzorgers.
- Toegankelijke voorzieningen waar kwetsbare mensen zich veilig voelen.
- Goed wonen met een zorgvraag, in de eigen woning, huurwoning of in woonvoorzieningen.

De trekker van dit project is SWOH.

5.3 Welkomstgroep

SWOT

- De sociale afstand tussen bewoners groeit door verhuizingen.
- In sommige complexen is sprake van veel verloop.
- Er is veel instroom uit herstructureringswijken, waardoor mensen met een andere leefstijl zich in Oost vestigen.

Er komt meer aandacht voor de ontvangst van nieuwe bewoners in de wijk. Dit wordt gerealiseerd door het opzetten van een welkomstgroep. Een welkomstgroep vervult een belangrijke rol bij het bevorderen van het thuisgevoel. Als een nieuwe bewoner het op prijs stelt, verwelkomt de begroetingsgroep de bewoner in de eerste weken. Het gaat dan om uitleggen van praktische zaken als huisarts, winkels en andere voorzieningen (eventueel in vorm van boekje). Daarnaast kan ook worden verteld hoe de mensen in de wijk met elkaar omgaan. Het vormt tevens een eerste kennismaking met de burens. Zes maanden later is er opnieuw contact met de nieuwe bewoner.

Het idee is om in een welkomstgroep een combinatie te maken van een professional of iemand uit de Wijkraad en iemand uit de buurt. Op die manier is ook de functie van de Wijkraad bekend bij de nieuwe bewoner. Omdat de buurten van Helmond Oost van elkaar verschillen, stellen we voor een indeling te maken naar buurt. Zo'n welkomstcomité bestaat bij voorkeur uit verschillende nationaliteiten en mensen die al langer in de wijk wonen. De werkwijze van de groep is vooraf vastgesteld en vrijwilligers krijgen een kadertraining waarbij bijvoorbeeld aandacht wordt besteed aan communicatieve vaardigheden.

Relatie met opgaven:

- Goede, aandachtige ontvangst van nieuwe bewoners.

Trekker van dit project is de Wijkraad Helmond Oost in samenwerking met SWH en de Vrijwilligerscentrale.

5.4 Buurtbemiddeling

SWOT

- De sociale afstand tussen bewoners groeit door verhuizingen.

Het centrale doel van Buurtbemiddeling is dat de communicatie tussen bewoners wordt hersteld en dat burenruzies worden opgelost.

Buurtbemiddeling is in Helmond een stedelijk project. Het project zit in de voorbereidingsfase. Het wordt nu onder andere in Helmond Oost gestart. Hierbij is het belangrijk dat:

- de drempel wordt verlaagd;
- er sprake is van een sterkere preventieve werking;
- de betrokkenheid van de bewoners wordt gestimuleerd;
- en het zelfoplossend vermogen van de buurt wordt vergroot.

Voorwaarden voor goede uitvoering van het project buurtbemiddeling zijn:

- duidelijke afspraken tussen alle betrokken organisaties;
- werving van vrijwilligers (in samenwerking met Vrijwilligerscentrale);
- scholing/training;
- ondersteuning tijdens bemiddelingstrajecten;
- reflectie en evaluatie.

Relatie met opgaven:

- Goede relatie tussen formele en informele zorg, zodat 'kleine' problemen niet onnodig groot worden.

De trekker van dit project is: MaDiHP in samenwerking met SWH.

5.5 Wijkevenement (Oosterburen)

SWOT

- De wijk is onvoldoende bekend bij woningzoekenden uit andere wijken en uit de regio.

Het buurtfeest Oosterburen werd voorheen georganiseerd door de Wijkraad. Om organisatorische redenen bestaat het feest al een tijd niet meer. Veel bewoners willen graag dat Oosterburen weer opnieuw hét evenement van de wijk wordt. Een evenement als Oosterburen zorgt voor een positief imago en een betere bekendheid van de wijk binnen de stad. Daarnaast is het een verbindend element voor de huidige wijkbewoners.

Relatie met opgaven:

- Bevorderen bekendheid met het goede van de wijk bij mensen daarbuiten.
- Realiseren van een paar verbindende elementen.

Trekker van dit evenement: de Wijkraad Helmond Oost.

5.6 Kadertraining vrijwilligers

SWOT

- Er zijn veel mensen actief binnen de wijk, maar door vergrijzing is sprake van een afnemende inzet van vrijwilligers.

De kadertraining vrijwilligers is een stevig programma voor het opleiden van nieuwe vrijwilligers. Het opleiden van nieuwe vrijwilligers is voor de toekomst van de wijk cruciaal. Het uiteindelijke doel is om met een ander type vrijwilliger te kunnen zorgen voor een ander type activiteiten, gericht op doelgroepen waarvoor nu weinig aanbod is (bijvoorbeeld jongeren). Dit project is naar een voorbeeld van een project in Roosendaal (uitgevoerd door SIW Roosendaal).

Verschillende groepen bewoners krijgen een training die bijvoorbeeld is gericht op

sociaalculturele taken, huiswerkbegeleiding, veiligheid of sport. Na de kadercursus worden de gediplomeerden in kaderteams ingezet als sportleider, activiteitenbegeleider, huiswerkbegeleider/mentor of buurtcoach. Het doel van dit project is het opbouwen van duurzame relaties in een wijk tussen verschillende generaties en tussen allochtone en autochtone bewoners.

Het project kadertraining is ook ondersteunend bij andere projecten als het gaat om opleiden van vrijwilligers. Zo zullen bewoners die vrijwilliger buurtbemiddeling willen worden of willen deelnemen aan de welkomstgroep hiervoor een training nodig hebben.

Relatie met opgaven:

- Een stevige inspanning om nieuwe vrijwilligers op te leiden, ook uit bijzondere doelgroepen.
- Waardering tonen voor actieve bewoners en accuraat bijspringen als ze te zwaar belast worden.

Dit project wordt op de langere termijn ontwikkeld.

Het project wordt getrokken door: SWH in samenwerking met de Vrijwilligerscentrale.

5.7 Zorgstructuur rondom het jonge kind

SWOT

- Basisscholen De Goede Herder en Silvester-Bernadette vervullen een belangrijke rol in de wijk, bijna alle kinderen uit de wijk gaan in de wijk naar school (naast kinderen uit andere wijken).
- Er is kinderopvang en er zijn peuterspeelzalen in de wijk.
- Er zijn kwetsbare gezinnen in de wijk.

In dit sleutelproject inventariseren partijen de huidige zorgstructuren in de wijk rondom het jonge kind.

De basisscholen hanteren een aanpak die is gericht op continue verbetering van onderwijskwaliteit. MaDiHP verzorgt schoolmaatschappelijk werk, SWH biedt opvoedingsondersteuning. In dit sleutelproject wordt gekeken op welke manier de zorg voor ouder en kind nog beter kan worden vormgegeven. Ook de aansluiting tussen voorschoolse educatie, kinderopvang en basisonderwijs wordt de komende jaren onder de loep genomen, zowel voor wat betreft inhoud en samenwerking als voor de wijze waarop diensten kunnen worden gehuisvest.

De betrokken partijen brengen samen in beeld wat de stand van zaken is, welke ontwikkelingen er zijn en waar de lacunes zitten. Er is nu al bezorgdheid over de beschikbare uren voor schoolmaatschappelijk werk. Binnen het kader van de wijkvisie willen de betrokkenen samen met de gemeente tot oplossingen komen voor de gesignaleerde knelpunten. Een zorgstructuur die zich richt op jonge kinderen vraagt om een actieve ouderbetrokkenheid. De effecten van voorschoolse programma's worden vergroot als ouders zijn betrokken en laagdrempelige opvoedingsondersteuning wordt gerealiseerd. Opvoeding en educatie benaderen als een samenhangend systeem geeft betere resultaten. De combinatie van centrumgerichte programma's en ouder/gezinsgerichte activiteiten leidt tot een beter effect. Het is belangrijk om kinderen en gezinnen met veel risicofactoren in een vroeg stadium te bereiken.

De partijen zullen daarbij de volgende vragen aandacht moeten geven:

- Hoe bereiken we ouders die niet mee willen of kunnen doen aan opvoedingsondersteuning?
- Op welke wijze kunnen we de positieve ervaringen met "Op Stap in de onderbouw" benutten om ouders beter bij VVE te betrekken?

Tevens is het van belang om oog te houden voor de andere settings waarin een pedagogische relatie met kinderen bestaat, bijvoorbeeld oma en opa, voetbalclub, et cetera.

Relatie met opgaven:

- Extra aandacht voor gezinnen.
- Ruimte en aandacht voor gewenste doelgroepen die al in de wijk wonen om in de wijk te blijven; zowel in voorraadstrategie als in communicatie en regelgeving.

Het project wordt getrokken door: De scholen in samenwerking met de SWH en MaDiHP.

6 Organisatie

Hier volgt een beschrijving van de organisatie waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen interne organisatie (stuurgroep, projectgroep en werkgroepen) en de externe organisatie (wat merken bewoners ervan?).

6.1 Organisatie intern

6.1.1 Stuurgroep

De stuurgroep bewaakt de visie en de afstemming van alle activiteiten. Zij is opdrachtgever voor projectgroep. De stuurgroep heeft overleg met de gemeente over de gewenste subsidies voor sleutelprojecten. Daarnaast is de stuurgroep de opdrachtgever voor communicatie, loket, buurtteam en wijkconferentie. De stuurgroep bestaat in ieder geval uit de huidige leden. Andere organisaties zijn te gast. Ook de Wijkraad heeft zitting in de stuurgroep.

6.1.2 Projectgroep

In de projectgroep zitten de coördinatoren van de sleutelprojecten en de werkgroepen. Ze bespreken en verbeteren de uitvoering van projecten en geven aan welke informatie naar de wijk gecommuniceerd moet worden.

6.1.3 Werkgroep communicatie

Deze werkgroep draagt zorg voor producten als de wijkkrant, de website, een nieuwsbrief en persberichten in eigen publicaties van aangesloten organisaties. Ook de organisatie van het centrale wijkloket en de jaarlijkse wijkconferentie (toetsavond) behoort tot de taken van deze werkgroep. In het kader van de relatie tussen bewoner en professional checkt de werkgroep het 'luisterend' vermogen: worden signalen van bewoners goed opgevolgd?

6.1.4 Werkgroep Herstructurering en profilering zuidzone

Deze werkgroep zorgt dat de stappen in de ontwikkelingsagenda worden genomen en zorg voor inhoudelijke aansturing. Het gaat hier om het realiseren van een sociaal en aantrekkelijk aanbod. Procesmatig houdt deze werkgroep zich

bezig met de contacten van de huidige bewoners. Naast Woonpartners hebben ook andere belanghebbenden (zoals bewonersvertegenwoordiging) zitting in deze werkgroep.

6.1.5 Werkgroep ontwikkelingsagenda speelleerplekken

De werkgroep coördineert alle stappen in de ontwikkelingsagenda. Naast fysieke ontwikkeling, is er ook aandacht voor het versterken van participatie van bewoners in spelen en leren. Het sleutelproject 'kadertrainingen' (zie paragraaf 5.6) kan hierbij een ondersteunende rol vervullen. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van onder andere de scholen, SWH, MaDiHP en Woonpartners.

6.2 Organisatie extern

6.2.1 Zichtbare eenheid naar de buurt: Eén buurtloket

Er komt één loket in de wijk waar bewoners met al hun vragen en klachten terecht kunnen. Ze worden daar niet doorverwezen, maar doorbegeleid naar een oplossing. De intaker kan veel vragen zelf helpen oplossen. Als dit niet het geval is, kan hij doorverwijzen, maar blijft betrokken bij de (communicatie over de) oplossing. Het wijkloket moet op één plek zijn, bijvoorbeeld De Lier. In eerste instantie zal het bemant worden door eigen medewerkers van de betrokken organisaties. Na enkele jaren vindt een evaluatie plaats.

Belangrijke aandachtspunten zijn:

1. Overweging van een 'reizend loket' naast een fysiek loket. Bepaalde doelgroepen komen van nature al op plaatsen voor bepaalde zorg (scholen, woonzorgcomplexen, huisarts).
2. Diverse organisaties zijn niet in de stuurgroep vertegenwoordigd (politie, zorginstellingen, onderwijs, stedelijke voorzieningen rond kwetsbare groepen). Hun deelname aan het loket is wel noodzakelijk.
3. Bestaat er een bruikbaar registratiesysteem voor meldingen en voldoet dat? Is er voldoende toegang tot informatie binnen privacykaders?

4. Betrokkenheid van bewoners als aanbieder: hoe kunnen zij zelf een bijdrage leveren aan de wijk?

6.2.2 Buurtbrigade

Het huidige beheerteam wordt opgeschaald tot de 'vliegende brigade' die zowel bij fysieke problemen (vervuiling et cetera) als bij sociale problemen snel ter plaatse is. Daarvoor wordt samengewerkt met het Hitteam en het Overlastteam. Bij betrokkenheid van gemeente is bestuursdwang mogelijk. De aandacht voor de terugkoppeling naar melders is aanwezig. Daar waar mogelijk wordt samengewerkt met het team dat Buurtbemiddeling coördineert. Na de aanpak van probleemsituaties zoeken de professionals van het Leefbaarheidsproject naar mogelijkheden voor preventie van herhaling.

6.2.3 Wijkkrant

Een aantal keer per jaar verschijnt een nette en inspirerende wijkkrant voor alle bewoners. Naast vaste rubrieken zullen er themanummers en bewaarnummers komen. Zo kan in het najaarsnummer informatie over activiteiten in de wijk opgenomen worden (inclusief activiteiten voor kinderen). Het voorjaarsnummer kan aandacht besteden aan de wijkavond die in het voorjaar wordt gehouden. Een themanummer kan bijvoorbeeld gaan over een wijkfeest.

6.2.4 Website

Een andere mogelijkheid is de wijkwebsite. Een wijkwebsite geeft de meest actuele informatie over de wijk. Deze bevat informatie over onder andere projecten, evenementen. Daarnaast is er praktische informatie te vinden voor nieuwe wijkbewoners. In de loop van 2009 wordt door de werkgroep Communicatie verder onderzocht op welke wijze de wijkwebsite gerealiseerd zou kunnen worden.

6.2.5 Wijkconferentie

Eén maal per jaar vindt een wijkconferentie plaats waarin wordt getoetst of we nog op schema liggen. Elk jaar is een ander koppel van organisaties gastheer. Vóór de conferentie wordt een onderzoek uitgezet rond één van de opgaven uit de wijkvisie. Voorbeelden zijn: hebben we starters kunnen aantrekken? Hebben mantelzorgers het niet te zwaar? Horen overlastmelders terug of er iets aan gedaan is? Deze avonden zijn bedoeld om bij te praten, te horen over activiteiten in de wijk en te toetsen of we nog 'op koers' zijn. De wijkavond vormt ook een podium voor organisaties in de wijk om te laten zien waar ze mee bezig zijn. Hierbij krijgen ook de sleutelprojecten extra aandacht.

Bijlage 1 Wie werkten er mee?

Stuurgroep

Stichting Woonpartners
SWH
SWOH
Vrijwilligerscentrale
MaDiHP
Wijkraad Helmond Oost
Gemeente Helmond

Projectgroep

Stichting Woonpartners
SWH
SWOH
Vrijwilligerscentrale
MaDiHP
Wijkraad Helmond Oost
Politie Brabant Zuid-Oost
Gemeente Helmond

Werkgroep Speelleerplekken

Stichting Woonpartners
SWH
MaDiHP
Silvester-Bernadetteschool
Basisschool De Goede Herder
Spring

Workshops sociale toekomst 15-11-2007 en 25-03-2008

Diverse deelnemers van maatschappelijke organisaties

Bewoners

Interviews en groepsgesprekken oktober-december 2007
Brede wijkavond 22 januari 2008
Bijeenkomst Leefbaarheid 19 maart 2008
Toetsavond 22 april 2008
Brede wijkavond 18 juni 2008

In samenwerking met Stichting Woonpartners | SWH | SWOH | MaDiHP |
Vrijwilligerscentrale Helmond | Wijkraad Helmond Oost | Gemeente Helmond